Päivittäistavarakauppa ry PTY

13.06.2019

Maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Päivittäistavarakauppa ry:n näkökulmia mahdolliseen elintarvikemarkkinoiden läpinäkyvyyden lisäämiseen

Viite: Asiantuntijakutsu eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokuntaan ke 19.6. klo 9.30 /E 11/2019 vp Markkinoiden avoimuus

Euroopan komissio on antanut ehdotuksensa markkinoiden avoimuuden lisäämisestä (komission ehdotus asetusten (EU) N:o 1307/2013 ja N:o 1308/2013 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä komissiolle toimitettavien tietojen ja asiakirjojen tiedoksiantamisen osalta annetun täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 2017/1185 muuttamiseksi).

Markkinoiden avoimuuden lisääminen elintarvikeketjuissa on nähty EU-tasolla ja myös Suomessa tärkeäksi tavoitteeksi. Nyt vireillä olevan täytäntöönpanoasetuksen tarkoituksena on laajentaa tietojen antamista ketjussa tiettyjen tuotteiden osalta tuottajien lisäksi kaupan ja teollisuuden puolelle.

Täytäntöönpanoasetus esitetyssä muodossaan herättää kuitenkin lukuisia huolia ja kysymyksiä. Parantaako esitys tuottajien mahdollisuuksia neuvotella parempia ehtoja ostajien kanssa ja saavuttaa lisäarvoa, vai kääntyykö esitys tosiasiassa tavoitteitaan vastaan? Ennen kuin säädetään tiukennuksista, tulisi tehdä huolellinen vaikutustenarviointi, jossa kartoitetaan ja arvioidaan esityksen hyödyt ja haitat.

Päivittäistavarakauppa ry lausuu asiassa seuraavaa:

1. <u>Määritelmät ja vertailukelpoisuus ongelmallisia</u>

   Esityksen mukaan määritelmä ”representative price” jää kunkin jäsenvaltion määriteltäväksi. Kauppa myy tuotteita valtaosin myyntipakkauksissa, ei irtotavarana. Lisäksi kaupoissa myytävät tuotteet ja tuotevalikoimat vaihtelevat paljon maittain, joten kerättävät tiedot eivät ole vertailukelpoisia keskenään. Miten vertailukelvottomien tietojen jakaminen auttaa tuottajia?

2. <u>Hallinnollinen taakka ei saa kasvaa</u>

   Liitteessä 1 on esitetty tuotekategorioita, joissa tiedot edellytetään toimitettavan komissiolle viikoittain. Näkemyksemme mukaan näin tiheä toimitusväli on liioittelua. Hinnat eivät muutu näin lyhyellä aikavälillä ja velvoite lisää toimijoiden hallinnollista taakkaa muutenkin raskaasti säännellyllä toimialalla. Raportoinnista aiheutuu väistämättä myös kustannuksia, jotka siirtyvät luonnollisesti kuluttajien maksettavaksi.

3. <u>Asetusluonnoksen ongelmia kilpailuun ja kilpailuoikeuteen liittyen</u>

   Pitkälle jalostettujen elintarvikkeiden hintojen jakaminen on ongelmallista. Tietojen jakamisella voi olla haitallisia vaikutuksia kilpailuun ja sen myötä hintataso saattaa ajan mittaan yhtenäistyä. Toisaalta tiedoista voi olla kilpailuetua kolmansien maiden toimijoille.

   Suomen markkinat ovat muiden Pohjoismaiden tavoin varsin keskittyneet niin teollisuudessa kuin kaupassakin. Yksityiskohtaisen hinta- ja markkinatiedon jakaminen ei

Päivittäistavarakauppa ry
PL 340, 00131 Helsinki • Eteläranta 10, 00130 Helsinki
Puh. (09) 172 860 • viestinta@pty.fi • www.pty.fi

ole mahdollista kilpailuoikeudellisista syistä. Kilpailuvirasto on ottanut asiaan kantaa jo vuonna 2007. Päivittäistavarakaupan toimijat jakavat jo nykyisellään tietoja muun muassa tutkimustarkoituksiin.

4. Kansallisista tiukennuksista pidättäydyttävä

   Asetusluonnoksen mukaan teollisuuden ja kaupan ostohintojen osalta ehdotus koskee pääsääntöisesti jäsenvaltioita, joiden tuotanto tai kulutus on vähintään 2 % koko EU:n kyseisen tuotteen kokonaistuotannosta tai kulutuksesta. Rajauksen takia Suomi välttyisi valtaosin tiedonantovelvollisuudesta kaupan ja teollisuuden ostohintojen osalta. Asetusehdotuksessa annetaan kuitenkin jäsenmaille mahdollisuus vapaaehtoisesti edellyttää toimijoilta tietojen toimittamista myös alle kahden prosentin tuotanto- ja kulutusmäärillä. Päivittäistavarakauppa ry vastustaa kansallisia tiukennuksia asetusluonnokseen edellä lausunnossa esitetyillä perusteilla.

5. Lopuksi

   Päivittäistavarakauppa ry katsoo, että asetusluonnosta ei tule hyväksyä esitetyssä muodossaan. Se ei palvele tarkoitustaan ja lisää toimijoiden hallinnollista taakkaa. Markkinoiden avoimuutta on mahdollista lisätä muilla keinoin.

   Päivittäistavarakauppa ry on yhdessä jäsenyritystensä kanssa käynnistänyt oma-aloitteisesti esiselvityksen, jossa kartoitetaan mahdollisuutta kehittää markkinatiedon jakamista tuoteryhmätasolla. Selvityksessä pyritään huomioimaan eri sidosryhmien tarve laajemmalle markkinatiedolle, mutta samalla myös kilpailulainsäädännön tuomat rajoitteet.

Kunnioittavasti

Päivittäistavarakauppa ry

Kari Luoto
toimitusjohtaja

Päivittäistavarakauppa ry
PL 340, 00131 Helsinki • Eteläranta 10, 00130 Helsinki
Puh. (09) 172 860 • viestinta@pty.fi • www.pty.fi